

Digital medieproduktion og mediedannelse i danskfaget

Kim Toft Hansen, Gymnasielærerdag, 27/11 2024

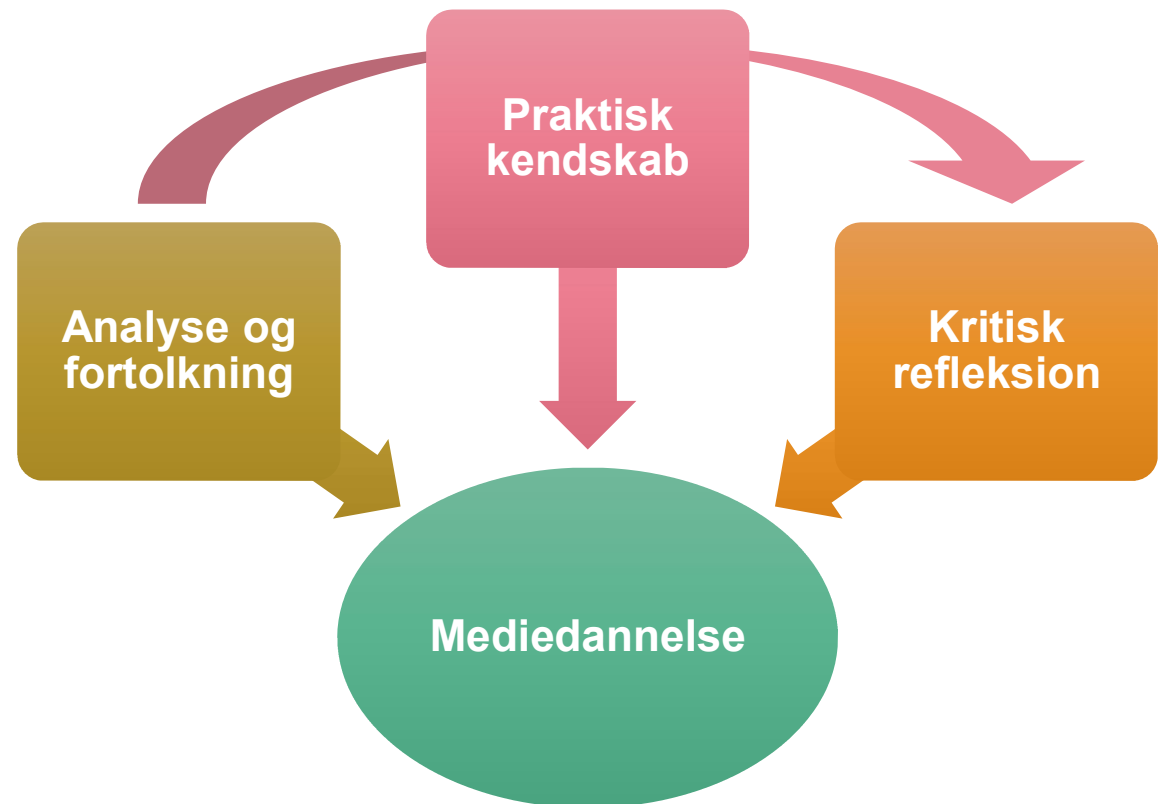
AALBORG
UNIVERSITET

Dagsorden

1. Kort introduktion til medievidenskabens tre ben
2. Medieproduktion: hvorfor?
  - a) Danskfaglig kontekst
  - b) Mediekulturel kontekst: mediedannelse
  - c) Praktisk medieproduktion på Dansk (AAU)
3. Didaktisk eksempel på integration af medieproduktion
4. Perspektiv: AI-dannelse og anvendelsen af G-AI
5. Afrunding og spørgetid

1. Medieproduktion i medievidenskabens tre ben

2. Medieproduktion: hvorfor?

Tre grunde til at inddrage medieproduktion

1. Udvikling af digitale kompetencer til det moderne samfund
2. Udvikling af kreative og samarbejds-mæssige kompetencer
3. Grundlæggende forståelse af medieformer og -indhold

2a. Danskfaglig kontekst

Læreplanernes rammesætning af praktisk medieanalyse

HHX

- ”Gennem receptivt og **produktivt arbejde med tekster i digitale fællesskaber** lærer eleverne at forholde sig kritisk-analytisk, ansvarligt og reflekteret til de digitale medier og deres anvendelsesmuligheder.”

HTX (EUX)

- ”Gennem forskellige former for evaluering skal eleverne opnå en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i deres faglige standpunkt i forhold til deres viden og kundskaber om litteratur, sprog og medier samt deres tekstanalytiske og **tekstproduktive kompetencer.**”

STX

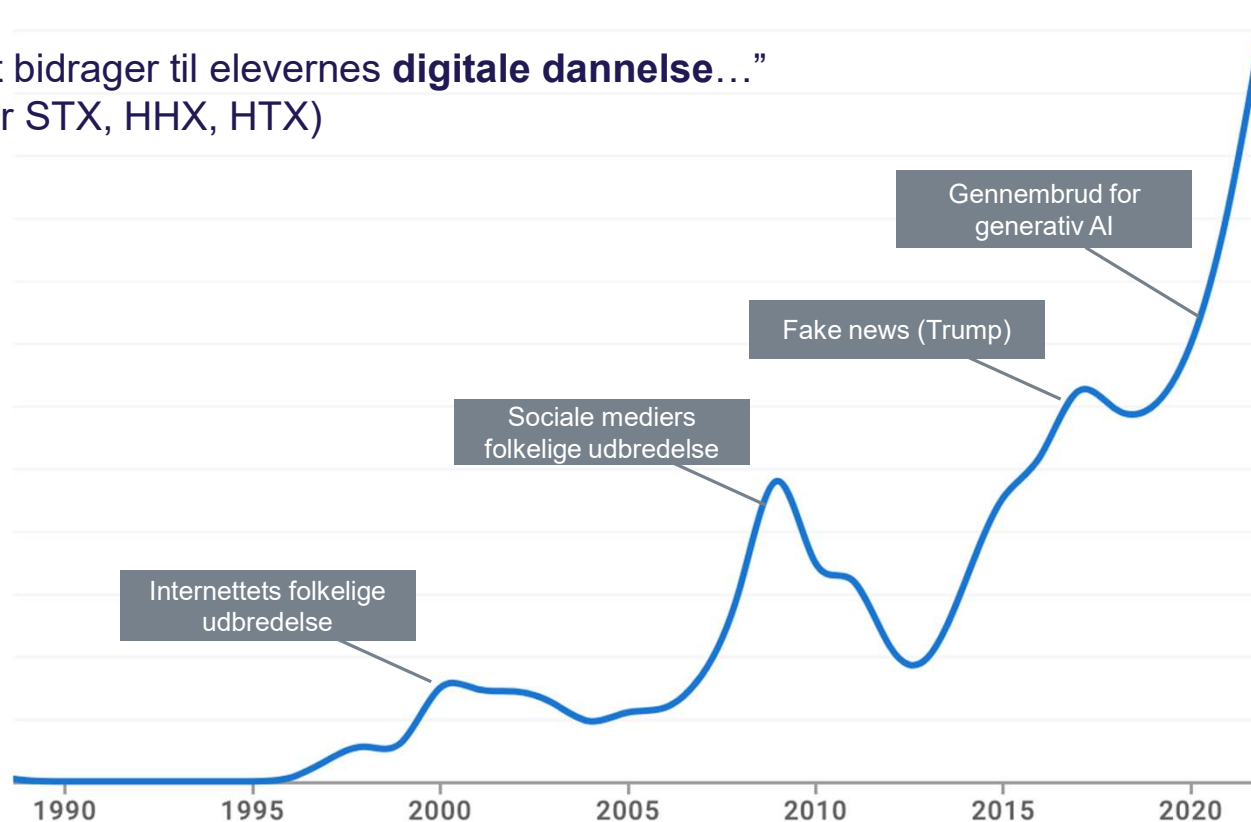
- ”Her arbejdes metodisk med [...] **produktivt arbejde med medieudtryk** i sociale sammenhænge.”

2b. Mediekulturel kontekst: mediedannelse

“Danskfaget bidrager til elevernes **digitale dannelse**...”
(læreplan for STX, HHX, HTX)

- ”den **digitale overflods** tidsalder”
(Cladia Roda & Waddick Doyle)
- ”Vi har brug for en **dannelse version 2.0**” (Kirsten Drotner)
- **Digitalisering** af samfundet
(mediedannelse bliver til digital dannelse)
- Rækker ud over basal anvendelse
  - Forstå og **kritisk vurdere** digitale medier
- Dannelse gennem medieproduktion og formidling

Figur: Google Ngram over væksten i anvendelse af udtrykket "digital dannelse".

2c. Praktisk medieproduktion på Dansk (AAU)

- Generel fokus på ny **medieteknologi** og konsekvenserne for mediekulturelle strømninger
- Stigende interesse i **medieproduktionsanalyse** blandt studerende med mediebrancheinteresse
- Modul: Medievidenskab III (Medieplatforme og serialitet)
  - Fokus på **medieplatforme**
  - Udprøvning i **videoessay** (6-10 min.)
  - Refleksion over **formidling** gennem platform
- Indført, fordi dimittender påpegede mangel på praktisk videoproduktion
- Socialfagligt indslag: **Prisuddeling** for "Årets bedste videoessay" (se videoer på dansk.aau.dk)
- Imødeser stigende interesse i medie- og kommunikationsbranchen samt "produktivt arbejde" i gymnasieskolerne

indbydelse til
ÅRETS AAUGUSTA
bedste videoessay på Dansk 2024

GÅ IKKE GLIP AF ÅRETS PRISUDDDELING

8. MARTS 2024

KL. 14.30 - 16.30

ROGHNSTRÆDE 3 (LOKALEINFO FØLGER)

VI ARBEJDER MED
FAGLIG OG PRAKTISK
VIDEOFORMIDLING

 AALBORG
UNIVERSITET

Videossays på 3. semester

Jane Louise Madsen - Skam: Musical Moments

Olivia Kristine Kappen: Netflix: Navigeret eller kontrolleret?

Alberte Krüger Stenbakken: Serien "29" som dramedi i nutidens TV

RITA HAR ALTID RET!

RITA

3. Didaktisk eksempel på integration af medieproduktion

AALBORG
UNIVERSITET

Forskningsprojektet GEMINI

gemini

Gender Equality through Media Investigation
and New Training Insights

- EU-projekt 2023-25
  - Gymnasieundervisning i køn og ligestilling gennem anvendelse af tv-serier
  - 10 lærerinterviews forskellige steder i Danmark (+30 i Italien, Rumænien, Irland)
  - 5 fokusgrupper med gymnasieelever i Danmark (+11 i Italien, Rumænien, Irland)
  - Survey i fire forskellige lande med ca. 1,200 respondenter
- Resultater (se gemini.unilink.eu)
  - Forskningsrapporter og undervisningsmateriale
  - Stor e-læringsplatform (tilgås via hjemmeside), herunder også arbejde med manuskripter
  - Kortere 'plug-and-play' læringsaktiviteter, herunder også medieproduktion [➔](#)

*“Det skal nok være nogle preproducerede pakker – altså nogle forløb, man kan gå direkte ind og overtage.”
(underviser på dansk gymnasium)*

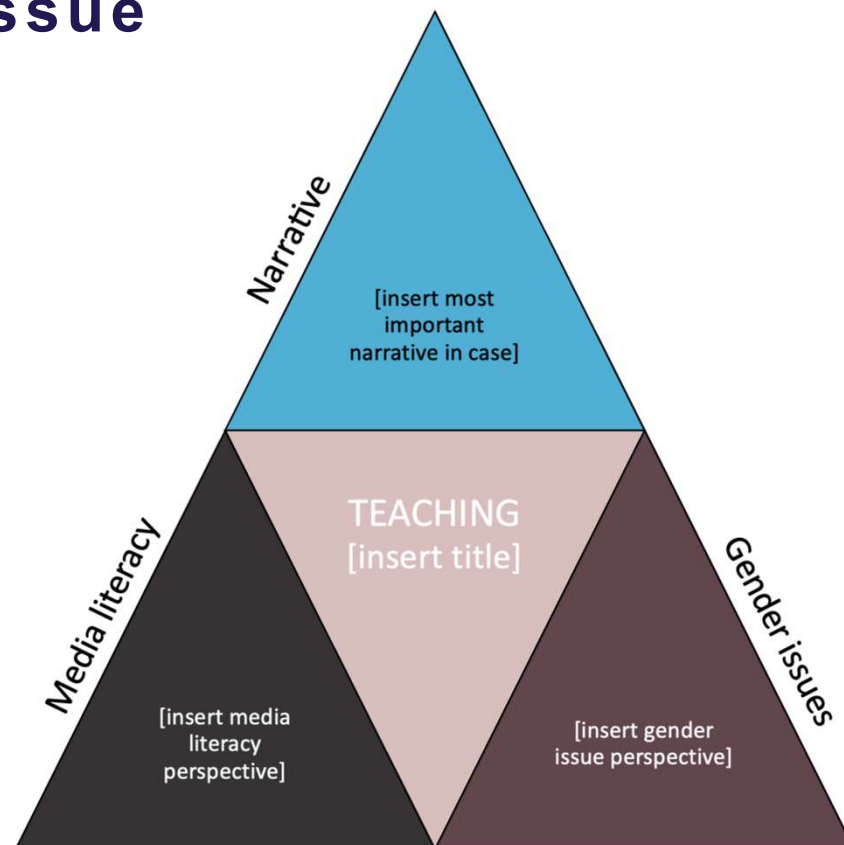
THE GEMINI E-PLATFORM: AIMS, TOOLS AND CONTENTS

The GEMINI e-platform provides high school students and teachers with tools for a deep analysis of gender-related issues through the lens of serial dramas. To this purpose it analyzes contents, cultural roots and possible social effects of serial narratives, aiming at raising awareness on these issues and engaging young adults as gender equality ambassadors in their daily lives.

Through its innovative educational toolkit, the e-platform allows high school students and teachers to: recognize the most recurrent gender stereotypes and detect how serial dramas deal with them (UNIT 1); learn the basics of serial dramas' languages and formats (productive, narrative, technical and ethical aspects) (UNIT 2); approach the writing and narration techniques of serial dramas (UNIT 3).

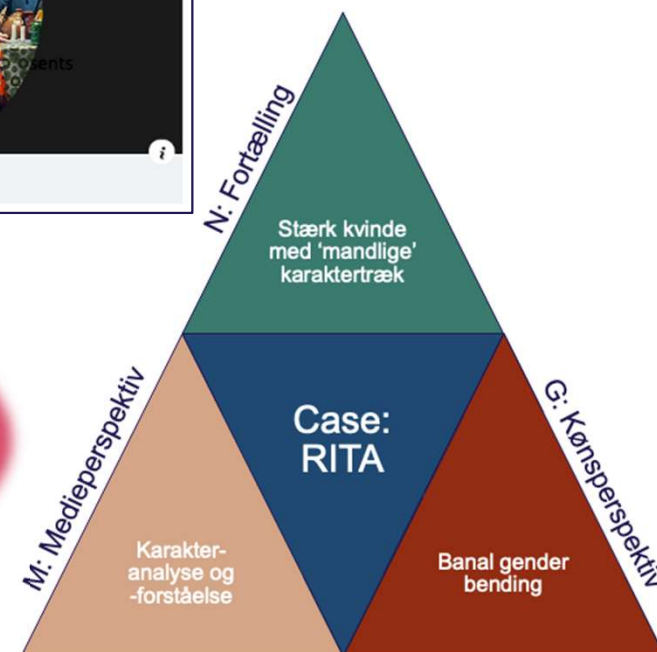
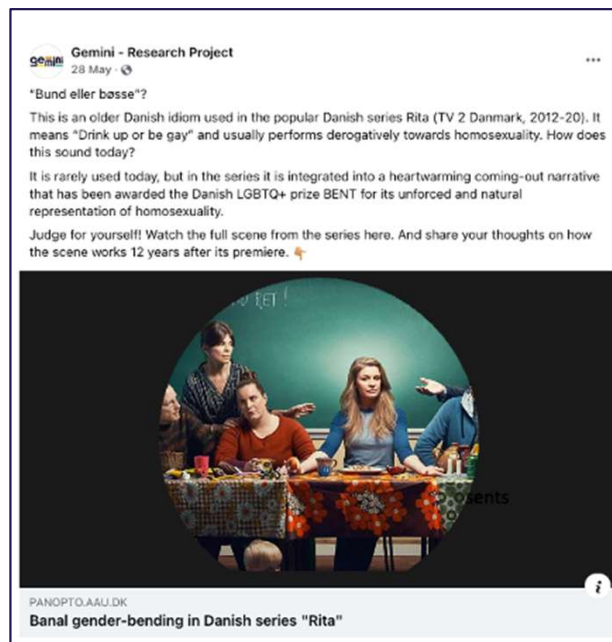
One series, one scene, one issue

- Ready-made undervisningseksempler
  - Udfordringer at se lange serier og film (tid og copyright)
- Udvikling af forløb om køn i serier
  - Én scene fra én serie om ét begreb
  - GMN-trekanten (gender, media, narrative)
  - Korte ca. 5 minutters klip
  - anbefalinger til mediedidaktisk indsigt og kønsteoretisk fokus
- Scene og teoretisk vinkling via online ressource
  - 'Nature of a sequence' (GEMINI serieudgivelse på hjemmeside)

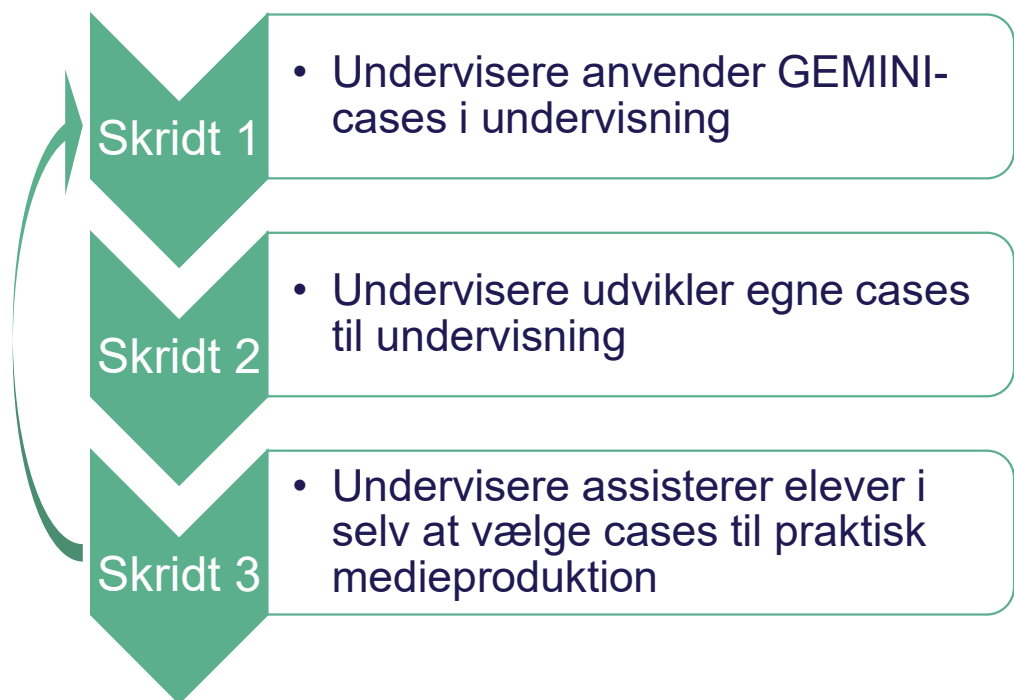

Eksempel: RITA

- ▶ Uddrag (scene) fra første episode
  - ▶ Frit tilgængelig på GEMINI Facebook-side
  - ▶ Præsenterer Ritas grænseoverskridende karakter
  - ▶ Præsenterer subplot om sønnens homoseksualitet
  - ▶ Viser Ritas banale 'gender bending'
- ▶ Anvendelse åbner for analyseperspektiver
  - ▶ Hvordan fremstilles Rita som person gennem stil og sceneopbygning (etablering af sympatistruktur)?
  - ▶ Hvilke kønsperspektiver åbner scenen for at diskutere (åben diskussion af scenens kønsperspektiver)?
  - ▶ Hvad er 'gender bending', og hvordan kan vi forstå Rita som 'banal gender bender'?

Fra undervisning i køn til medieproduktion

Elevøvelse

Eleverne finder og optager egne uddrag fra serier.

Når underviseren har anvendt GEMINI's GMN-trekant til at undervise i kønsspørgsmål gennem serier, kan underviseren præsentere de studerende for en øvelse, der involverer "**produktivt arbejde med tekster**".

Følgende er nogle konstruktive spørgsmål, som underviseren kan stille eleverne for at få dem til at reflektere over egne mediekompetencer og kønsperspektiver i **selvalgte serieeksempler**.

- Hvad handler serien om, og hvordan behandles kønsrelationer i serien?
- Debatteres kønsspørgsmål direkte i serien, eller er det en del af en overordnet fortælling om noget andet?
- Hvordan fortælles historien?
- Hvordan vil du beskrive seriens stil?
- Gennem hvilke karakterer (synsvinkel) fortælles historien?
- Hvilket specifikt kønsemne er mest fremtrædende i historien?
- Hvorfor er dette specifikke kønsemne det vigtigste?
- Find venligst en scene eller sekvens fra serien (3-5 minutter), der præcist viser seriens holdning til det pågældende kønsemne.
- Hvorfor finder du denne scene eller sekvens særligt vigtig?

Underviseren anvender dette til at **introducere praktisk/kreativ medieproduktion** i øvelsen. Det er en oplagt mulighed at lade de studerende arbejde med eller omarbejde den valgte scene eller sekvens til deres eget materiale med alternativ redigering, voice over, dialog fra serien eller relevant musik. Derved opnår de indsigt i stil- og karaktermæssige måder at formidle kønsperspektiver på.

4. Perspektiv: AI-dannelse og anvendelsen af G-AI

- 1 "produktivt arbejde med tekster" som åbning mod **reflekteret** anvendelse af generativ AI
- 2 Fra digital dannelse til **AI-dannelse**
- 3 AAU: fra forbud til tilladelse
  - 4 Dansk: fra forbud til **metodisk integration**
- 5 AI kan måske endda integreres i et **forløb om køn**
  - 6 Bed eleverne undersøge **kønsbias** i G-AI (chef og sygeplejerske)
  - 7 Brug G-AI aktivt til at reflektere over kønsdebat (**prompt engineering**)
  - 8 Integrer **praktisk anvendelse** af G-AI til medieproduktion
  - 9 Opret en **Instagram-profil** og bed eleverne udgive deres video med AI-generede captions
- 10 Praktisk kendskab til medier kommer fremover til også at indebære praktisk **kendskab, anvendelse og refleksion** over generativ AI

invideo AI

5. Afrunding og spørgetid

- ▶ Praktisk medieproduktion kan være **en udfordring for gymnasieundervisere** i Dansk (dokumenteret i GEMINI)
- ▶ På den ene side er vigtigheden tiltagende
  - ▶ ...på den anden side er det ikke svært
- ▶ Medieproduktion kan kobles ind i mere generelle, **tematiske forløb** (fx om køn og ligestilling)
  - ▶ ...og meget kan overlades til **eleverne selv**, som faktisk er overraskende gode til at producere medier
- ▶ Den **kritiske refleksion** er underviserens styrke
- ▶ Mediedannelse vil vokse med ind i **AI-dannelse**

Spørgeskema ang. efteruddannelse
GENERATIV AI OG DANSKFAGETS DIDAKTIK

**Pause=
Spørgeskema**

**GENERATIV AI
OG DANSKFAGETS
DIDAKTIK**

